

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Marek Pietruszyński

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2021 r.,  
w sprawie **K. M.**,  
oskarżonego z art. 177 § 2 k.k.  
skargi prokuratora Prokuratury Okręgowej w P.,  
na wyrok Sądu Okręgowego w P.  
z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. akt XVII Ka (...),  
uchylający w części wyrok Sądu Rejonowego w R.,  
z dnia 9 września 2020 r., sygn. akt II K (...),  
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**oddala skargę.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 9 września 2020 r., sygn. akt II K (...), K. M. został uznany za winnego, tego że w dniu 15 czerwca 2018 r. na drodze pomiędzy miejscowościami D. i J. przed miejscowością J., powiat R., woj. (...), naruszając umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, spowodował nieumyślnie wypadek drogowy, w którego następstwie śmierć poniosła T. F., w sposób opisany w wyroku, tj. popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k., warunkowo

zawieszono na okres 3 lat próby (pkt 1. wyroku). Sąd orzekł również wobec oskarżonego, na podstawie art. 42 § 1 k.k., środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat oraz na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał go do informowania kuratora sądowego o przebiegu okresu próby (pkt 2. i 3. wyroku). Na podstawie natomiast art. 46 § 2 k.k. Sąd orzekł od K. M. na rzecz pokrzywdzonych: H. F., A. R. , M. B. i I. K. nawiązki w wysokości po 10.000 zł na rzecz każdego z nich (pkt. 4. wyroku). Wyrok ten zawiera również rozstrzygnięcia co do zaliczenia okresu zatrzymania prawa jazdy w trybie art. 63 § 4 k.k. oraz kosztów postępowania.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł oskarżony K. M. , który zaskarżył go w części, to jest w zakresie punktu 4., odnoszącego się do orzeczenia nawiązki w wysokości po 10.000 zł na rzecz H. F. , A. R. , M. B. i I. K. , stawiając w tym zakresie zarzuty obrazy art. 7 k.p.k. oraz rażącej niewspółmierności orzeczonych nawiązek. Podnosząc zarzuty, szczegółowo opisane w apelacji, skarżący wniósł o obniżenie wysokości nawiązek do kwoty po 3.000 zł.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. akt XVII Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 4. (pkt 1. wyroku SO) i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania.

Powyższy wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony w części rozstrzygnięcia z punktu 1. skargą prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. , który zarzucił:

„obrazę przepisu prawa procesowego tj. art. 437 § 2 k.p.k. poprzez częściowe uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 9 września 2020 r. sygn. akt II K (...) do ponownego rozpoznania celem przeprowadzenia postępowania dowodowego koniecznego do poczynienia ustaleń faktycznych, co do zasadności orzeczenia o środkach kompensacyjnych pomimo, że wydanie orzeczenia kasatoryjnego dopuszczalne jest wyłącznie w przypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości”.

Prokurator wskazując na powyższe, wniósł o uchylenie rozstrzygnięcia z punktu 1. zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w P. do merytorycznego rozpoznania.

Oskarżony w pisemnej odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. nie jest zasadna, gdyż skarżący nie wykazał, aby wydanie, na etapie postępowania odwoławczego, orzeczenia kasatoryjnego naruszyło art. 437 k.p.k. Przepis ten zawiera przesłanki uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960).

Przede wszystkim należy zauważyć, że z treści uzasadnienia Sądu Okręgowego w P. wynika, że w uwzględnieniu apelacji oskarżonego został uchylony wyrok w zaskarżonej części, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania celem przeprowadzenia w postępowania dowodowego koniecznego do poczynienia ustaleń faktycznych, co do zasadności orzeczenia o środkach kompensacyjnych. Sąd odwoławczy podkreślił, że Sąd I instancji zaniechał sprawdzenia oraz zbadania niezbędnych okoliczności, które były istotne dla merytorycznego rozpoznania złożonych wniosków o zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Uznając, że zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie środków kompensacyjnych Sąd odwoławczy wskazał przede wszystkim na konieczność ustalenia czy

wnioskodawcy H. F. , A. R. , M. B. i I. K. należą w ogóle do osób najbliższych w rozumieniu art. 115 § 11 k.k., gdyż w aktach brak jest dokumentów potwierdzających, że wskazane pokrzywdzone są córkami T. F. , a jeżeli tak to wykazanie, iż w sprawie zaistniały warunki do orzeczenia nawiązek. Zgodnie bowiem z art. 46 § 2 k.k., w przypadku śmierci pokrzywdzonego zasądzenie nawiązki możliwe jest tylko na rzecz osoby najbliższej, której sytuacja życiowa wskutek śmierci pokrzywdzonego uległa znacznemu pogorszeniu. Sąd Rejonowy nie poczynił w tym zakresie jakichkolwiek ustaleń jak również nie wskazał jakimi kryteriami kierował się przy ustalaniu wysokości nawiązek orzeczonych na rzecz poszczególnych osób, w tym dorosłych córek T. F. .

Zasadnie wskazał prokurator w skardze, że obecnie zakres postępowania dowodowego w instancji odwoławczej uległ znacznemu rozszerzeniu i art. 437 § 2 k.p.k. nakłada na ten Sąd obowiązek merytorycznego orzekania poza przypadkami wskazanymi w tym przepisie. Niewątpliwie jednym z nich jest konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, co zwalnia Sąd odwoławczy z obowiązku przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego i daje możliwość uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy w tym celu Sądowi I instancji.

Nie ma racji jednak prokurator twierdząc, że Sąd odwoławczy w tej sprawie naruszył dyspozycję zadania drugiego art. 437 § 2 k.p.k., gdyż w niniejszej sprawie nie zaistniała konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Sąd Okręgowy prawidłowo bowiem wykazał, że w tej sprawie zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie środków kompensacyjnych, a jak wynika z apelacji wyrok Sądu Rejonowego w R. został zaskarżony tylko i wyłącznie w tym zakresie, a więc w pozostałym stał się prawomocny. W tej sprawie określenie *całość* odnosi się więc do zamkniętej grupy dowodów, które mają znaczenie dla tego konkretnego rozstrzygnięcia, które zostało zakwestionowane i jest nieprawomocne. Takie rozumienie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. w pełni koresponduje z zasadą prawa do dwuinstancyjnego postępowania, co z uwagi na charakter tego środka i liczbę osób zainteresowanych jego orzeczeniem w ogóle oraz ewentualną wysokością, ma zasadnicze znaczenie.

W takim układzie procesowym jaki wystąpił w sprawie, Sąd odwoławczy w pełni był uprawniony do wydania orzeczenia kasatoryjnego, co do zaskarżonego apelacją rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 4. wyroku Sądu Rejonowego w R. opartego o treść art. 46 § 2 k.k.

**Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.**